

Nr 336

Av herrar **Jonsson** i Strömsund och **Bengtsson** i Varberg, i *anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bidrag till anordnande av verkstäder för handikappade*.

Årets statsverksproposition upptager bl.a. under femte huvudtiteln flera glädjande förstärkningar av anslagsposter, som berör de handikappade grupperna. Sålunda har Kungl. Maj:t företagit uppskrivningar av vissa anslag, bl.a. i fråga om punkt 9 (bidrag till anordnande av verkstäder för handikappade) och punkt 10 (bidrag till driften av sådana verkstäder).

Arbetsmarknadsstyrelsen har också mycket starkt betonat behovet av dylika anordningar. Arbetsförmedlingsstatistiken redovisar nämligen ett ständigt ökat antal arbetsvårdsfall, särskilt gäller detta personer med svårare arbetshinder och äldre arbetssökande, vilka trots det goda arbetsmarknadsläge vi f.n. har icke kan beredas sysselsättning utan speciella åtgärder. Vid årsskiftet 1960—1961 redovisade landets arbetsvårdsexpeditioner över 30 000 anmälda arbetsvårdssökande, vilken är den högsta siffra, som någonsin registrerats. Även om man tager hänsyn till att arbetsvårdsåtgärder av annat slag kan sättas in, innefattar denna höga siffra säkerligen ett betydande antal personer i behov av skyddad sysselsättning och arbetsträning. Tendensen till ökade svårigheter för personer, som betecknas som "konkurrenssvag" arbetskraft på öppna marknaden, har länge varit märkbar och visar inga tecken att avtaga.

Arbetsmarknadsstyrelsen har under flera år, lågt räknat, uppskattat det aktuella behovet av platser i skyddad verksamhet till 15 000. I sin petita anger styrelsen att genom utbyggnad och tillkomsten av nya verkstäder har platsantalet stigit från 2 132 till 2 597. Om man härutöver beräknar ca 740 sysselsatta hemarbetare föreligger dock — som synes — stort underskott i platstillgången. Väsentiderna till de verkstäder vi redan har påverkas starkt av denna klyfta mellan tillgång och efterfrågan på skyddade platser.

Det är därför motiverat att trots de förstärkningar, som inledningsvis berörts, fråga sig: Vad kan *ytterligare* göras för att påskynda utbyggnaden av platsantalet? Det är bekant att arbetsvårdsorganen sedan länge söker skapa intresse, särskilt hos landsting, städer och kommuner, för att få till stånd flera verkstäder. Enligt arbetsmarknadsstyrelsens petita pågår planeringen av ett 70-tal nya verkstäder, vilket betyder att ett omfattande utredningsarbete påbörjats på många platser, där man ännu inte hunnit komma i gång med byggnadsplanerna. Från styrelsen har i samband

härmed starkt betonats, att det är en stor brist att det f.n. icke finns möjlighet att lämna statsbidrag även för anskaffande av en första uppsättning av maskiner och verktyg med hälften eller i undantagsfall med två tredjedelar av kostnaderna. Om så vore fallet skulle utbyggnaden utan tvivel kunna genomföras mycket snabbare. De dryga kostnaderna för maskinutrustning gör att många, särskilt skattetyngda kommuner, ställer sig tveksamma, även om de anser att behovet av skyddad verksamhet är stort.

Man måste då fråga sig huruvida det hittills praktiserade systemet för statsbidragen är funktionsdugligt i tillämpningen. Om man t.ex. i ett visst fall lyckats ordna lokalfrågan — en lämplig byggnad har kanske kunnat uppbringas och iordningställt som verkstadslokal för en relativt låg kostnad — kan kostnaden för maskinutrustningen sedan bli det svåraste hindret för att komma i gång. I det senare avseendet föreligger f.n. icke möjlighet till statsbidrag för grunduppsättning av maskiner och verktyg. Detta måste betecknas som en stor svaghet i gällande bidragsbestämmelser.

Departementschefen anför i sitt yttrande, att han icke heller denna gång — trots förnyad framställning från arbetsmarknadsstyrelsen — kan tillmötesgå önskemålet om bidrag till en första uppsättning av maskiner och verktyg. Detta motiveras med att en sådan utbyggnad av bidraget skulle innebära för stora kostnader för statsverket. Trots denna i och för sig välgrundade motivering vill vi dock ifrågasätta, om de krafttag för "de eftersatta minoriteterna" vi väl alla i princip är ense om kan få full effekt om vi även i fortsättningen håller fast vid statsbidragsbestämmelser av den konstruktion som här berörts.

En komplettering av bidragsbestämmelserna under punkt 9 i femte huvudtiteln (bidrag till anordnande av verkstäder för handikappade) med möjlighet till anslag till första grunduppsättning av arbetsmaskiner och verktyg innebär enligt arbetsmarknadsstyrelsens beräkning en kostnadsökning med 2 275 000 kr. Kostnaderna per plats för grundutrustning till en mekanisk verkstad av normalstorlek, d.v.s. 20—25 platser, uppskattar styrelsen till ca 5 500 kr., och motsvarande kostnader för en träindustriell verksamhet av samma omfattning till ca 3 500 kr. En smidig form för utvidgning av bidragsbestämmelserna vore att "baka" in bidrag till en första grunduppsättning av maskiner och verktyg i det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet under punkt 9, d.v.s. genom en uppskrivning av anslagssumman. Denna eventuella uppskrivning av anslaget bör även innefatta att arbetsmarknadsstyrelsen får rätt att med hänsyn till föreliggande omständigheter avgöra när behov av bidrag även till grundutrustning av maskiner och verktyg kan anses föreligga.

Med hänvisning till det anförda får vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att statsbidrag måtte utgå till huvudmän för arbetsvårdsverkstäder för anskaffande

av en första grunduppsättning av maskiner och verktyg med hälften eller i undantagsfall två tredjedelar av kostnaderna; att det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet under punkt 9, femte huvudtiteln (bidrag till anordnande av verkstäder för handikappade) skrives upp med belopp arbetsmarknadsstyrelsen föreslagit för här ovan angivna ändamål.

Stockholm den 25 januari 1961

Sigfrid Jonsson

Strömsund

Ingemund Bengtsson

Varberg
